

Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya

Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2004

La toponímia no és sols el nom dels accidents o llocs geogràfics. Moltes vegades amaga un molt ampli testimoni cultural, històric, dels costums, de les religions, etc. La toponímia representa un valor molt important en la configuració de la identitat històrica d'una comunitat.

La gent, de manera anònima i comuna, amb el pas de molts anys, ha anat donant nom a tots els racons del país. Però alhora, el pas del temps i desnaturalitzacions evitables o inevitables han anat conformant noms que cal fixar per establir un llenguatge comú, a l'abast del coneixement de tothom.

El maig de 1998 el Parlament de Catalunya, amb un gran consens, va encarregar al govern d'establir un nomenclàtor oficial de la toponímia major de Catalunya. Això suposava fixar "els topònims que habitualment figuren en els mapes 1:250.000 de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, perquè un cop determinats els topònims i llur situació i grafia correcta d'acord amb les normes de l'Institut d'Estudis Catalans i publicat el *Nomenclàtor*, les denominacions que hi figurin siguin les úniques oficials a tots els efectes". Cal dir que l'objectiu fou ampliat i que es va fixar tota la toponímia dels plànols de l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC) d'1:50.000.

Una feina d'aquestes característiques no podia limitar-se a ser una feina de gabinet, calia comptar amb la feina de, principalment, quatre departaments del govern català, la col·laboració dels ajuntaments, de tècnics especialistes en lingüística, història, geografia i cartografia, el treball de la gent que coneix, treballa i trepitja el territori pam a pam, tot sota la supervisió i validació acadèmica de l'Institut d'Estudis Catalans.

Estem parlant no sols de fixar els noms de lloc, sinó de tenir molt present la pronúncia local, l'abast territorial i la tipologia de cada denominació.

En el cas del Ripollès, en aquesta obra hi han participat una sèrie d'entitats, entre les quals es compta el Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès, el Grup d'Investigació i Història de Sant Quirze de Besora, i Sau Taller d'arquitectura, SL, de Sant Joan de les Abadesses. També hi ha participat Pilar Font, del Consorci per a la Normalització Lingüística del Ripollès i, a nivell personal, Carme Barceló, Llorenç Birba, Jaume Coll, Joan Colomer, Jordi Colomer, Perfecte Costa, Florenci Crivillé, Joan Llombart, Jaume Nieto i Miquel Sitjar.

Cal comptar també amb la presència institucional de quasi tots els ajuntaments de la comarca menys el de Queralbs i el de Toses.

El resultat final ha estat un treball ingent, que ha analitzat 40.153 topònims (amb un total de 6.718 correccions i 1.350 addicions) dels 946 municipis catalans, que amb arrels ibèriques, llatines, godes, àrabs, franques, catalanes, castellanès i, fins i tot, angleses, conformen un índex toponímic de referència inexcusable i de consulta obligada.

Antoni Llagostera Fernández